

สรุปรายงาน

เอเชียโทเปีย 13/2554
เทศกาลศิลปะแสดงสดนานาชาติ

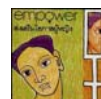
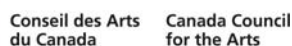
23 พ.ย. – 11 ธ.ค. 2554

กรุงเทพ – เชียงใหม่ – นครราชสีมา

“Eartheffect โลกระเทือน”

(การออกเสียง “...ระเทือน” สร้างความรู้สึกแปลกใหม่ ต่อความหมายที่สันส่ทานสะเทือน
อยากจะให้รู้สึกว่ ความสะท่านสะเทือนที่เกิดขึ้นในปีนี้
เป็นทั้ง ธรรมชาติ อุบัติภัย และความระส่าระสาย ของสังคมคลละเคล้ากัน)

อุทิศให้
Norbert Klassen ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่
เพื่อนผู้ยิ่งใหญ่

เอเชียโทเปีย 13/2554
เทศกาลศิลปะแสดงสดนานาชาติ
23 พ.ย. – 11 ธ.ค. 2554
กรุงเทพ – เชียงใหม่ – นครราชสีมา

ภัณฑารักษ์ร่วม

จุมพล อภิสุข
วสันต์ สิทธิเขตต์

คณะทำงาน

พดุงศักดิ์ คชสำโรง ผู้อำนวยการเทศกาล
นพวรรณ สิริเวชกุล ผู้จัดการ
จันทริภา อภิสุข บริหาร
ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง คณะทำงาน
มงคล เปลี่ยนบางช้าง คณะทำงาน
จักรกริช ฉิมนอก คณะทำงานเชียงใหม่
พิเชษฐ์ ฤกษ์กำจร คณะทำงานโคราช
จิรศักดิ์ คาระวิวัฒนา คณะทำงานโคราช

ผู้ช่วยด้านเทคนิค

กิตติมา จรีประสิทธิ์
กรุงพล วาณิช
ปฏิพัทธ์ พันธวัฒน์
วีริน น้อยจินดา
นทีพล เจริญทรายนต์
นิธิพันธ์ พร้อมเล็ก

ผู้ประสานงาน workshop

รัชนก เกตุบุญเรือง

ผู้ร่วมงานสร้างสรรค์กับศิลปิน

จิรารัตน์ มุลศิริ
ชัชลาวัลย์ มุลจันทร์
ปัฐมา พานทอง
ปัฐมา คำพวงดี
จามจรี สุขเตย
ชลธิดา กฤษฎากรณ์
วิธวิทย์ อวอะกุลพานิชย์
ธีระภัทร์ เจื่อนาค
ลินดา
ออน
อัย

ถ่ายภาพนิ่ง และวิดีโอ

ดนตรี ศิริบรรจงศักดิ์
สมิตชัย เลิศอนันต์
ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง
จุมพล อภิสุข
ช่างภาพ เอเชียโทเปีย
นายแดง ออเดมา เล่าหนัง
และเพื่อน ๆ ของเอเชียโทเปียหลากหลาย

ตัดต่อวิดีโอ

ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง

ขอขอบคุณ

อ. โฆษิต จันทราทิพย์
Zai Kunning
และ
Ragamuffin Jazz Trio
Ferruca

CNX

หอศิลปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะมีเดียอาร์ตและการออกแบบ ม.ช.
กลุ่มฮักล้านนา และเขียว สวย หอม
เครือข่ายโซะโซะ
คณะละครชุมชนก๊ับไฟ
ด้าด้าตสเด็กจิมกะแจ่ว, นครราชสีมา
โรงแรมปัญญาคารา, นครราชสีมา
คลังเซ็นเตอร์ พลาซ่า, นครราชสีมา

Artists:

Andrea Pagnes & Verena Stenke (Italian-German)
Boonsong Rodthab (Thailand)
Chakkrit Chimnok (Thailand)
Chumpon Apisuk (Thailand)
Francis O'Shaughnessy & Sara Letourneau (Canada)
Jacques Van Poppel (The Netherland)
Jittima Pholsawake (Thailand)
Moohye (Korea)
Mok Chiuyu (Hong Kong)
Mongkol Plienbangchang (Thailand)
Nopawan Sirivejkul (Thailand)
Padungsak Kotchasamrong (Thailand)
Paisan Plienbangchang (Thailand)
Pascale Grau (Swiss)
Pattree Chimnok (Thailand)
Pepertua Rodrigez (Chile)
Richard Martel (Canada)
Raffaello Somazzi (Swiss/Korat)
Sitthikan O-techadilok (Thailand)
Smitchai Lertanan (Thailand)
Suraphol Panyawacheera (Thailand)
Vasan Sitthiket (Thailand)

"Eartheffect โลกระเทือน"

(การออกเสียง "...ระเทือน" สร้างความรู้สึกแปลกใหม่ ต่อความหมายที่สันเสท้านเสเทือน อยากจะใหรู้สิกว่า ความเสท้านเสเทือนที่เกิดขึ้นในปีนี้ เป็นทั้ง ธรรมชาติ อุบัติภัย และความระสำระสาย ของสังคมคละเคล้ากัน)

โลกปี 2553-2554

แผ่นดินไหว ที่ถลัม เสดิ, เขย่าซึลี, ไคร้สเชิร์ช นิวซีแลนด์, และลัสตุ ญี่ปุ่น
สีนามิถลัมญี่ปุ่น กลายเป็นแดนวิปโยค ในช่วพริบตา
ตามมาด้วยวิสิญญี่ รังสีนิวเคลียร์ระเบิดแทรกในอณูอากาศ น้ำ และผลิตผลของแผ่นดิน
ที่ประเทศไทย ทางภาคใต้ ฝนในฤดูร้อน ละลายภูเขา และแผ่นน้ำเข้าด้วยกัน
ฝั่งกลบบ้านเรือน ป่าสวนต้นยางพารา ราบเป็นทะเลโคลน

... นี่คือ โลกระเทือน ที่พลังธรรมชาติ ย้ำ พร้าเดือน

... โลกระเทือน เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ต่อมนุษย์

การลุกขึ้นเรียกรอง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐที่ปกครอง รวบรวมเอาไว้แต่ผู้ปกครองกลุ่มเดียว
ที่อาฟริกาเหนือ รุกลามไปถึงตะวันออกกลาง ดินแดนอาหรับคุกรุ่นด้วยสงครามกลางเมือง อีกคราหนึ่ง

... และในประเทศไทย

การเมือง แห่งการปกปิดความจริง

การเมืองแห่งอำนาจ ของการหลอกลวง และการแย่งชิงผลประโยชน์
แล้ว... ใคร หรือ เรา...จะปล่อยให้สิ่งเหล่านี้ดำเนินต่อไป ได้อีกนานเท่าใด

.....

ณ ห้วงเวลา ที่พวกเรา สื่อสารกับการตอบรับจากศิลปินนานาชาติ ที่รับคำเชิญของเรา ในห้วงเดือน มิถุนายน
สายน้ำหลัก สีสายทางภาคเหนือ ได้หลากลันดลิ่ง เข้าท่วมบ้านเรือน น้ำมาเร็ว ไปเร็ว ระดับน้ำสูง อยางไม่
เคยมีมาก่อน ตามติดมาด้วย ดินถลัมที่น้ำป่าด อุดรติดถ์ พัดพาบ้านเรือน ชีวิต ถูกทับถม จมดินโคลนหายไป
ทั้งตำบล

แต่เราก้เช่นเดียวกันคนไทย ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล หลายสิบล้านคน ต่างเพ่งความสนใจไปที่ข่าวการ
ยุบสภา การเลือกตั้งใหม่ติดตามมาในต้นเดือน กรกฎาคม น้ำยังมาไม่ถึง และกลืนควันไฟจากการเมืองร้อน
เมื่อกกลางปี 2553 ยังกรุ่นหอมอยู่

เราโต้ตอบกับศิลปิน ที่กังวลกับสถานการณ์การเมือง อันสืบเนื่องมาจากความทรงจำในปี 2551 ที่สนามบิน
สุวรรณภูมิถูกปิดตาย โดยผู้ชุมนุมทางการเมือง

แต่ต่อมา เมื่อการเลือกตั้งผ่านไป สภาพการณ์ทางการเมืองภาคประชาชนดูเหมือนจะสงบลง แต่เกิดน้ำ
หลากช่วงที่สอง ในฟากฝั่งตะวันตกของภาคเหนือ แม่สอด แม่สาย เชียงใหม่ แล้วจากนั้นเป็นต้นมา
กระแสน้ำ ก้เริ่มดึงความสนใจของเราไปได้ อยางระทึกใจ รายงานระดับน้ำในเขื่อน พายุลูกแล้วลูกเล่า
คละเคล้ากับบทเรียนสีนามิ ที่ญี่ปุ่น ความพยายามกระตุ้นให้สังคมตระหนักในการรับมือภัยธรรมชาติ ทำให้
ระทึกใจ แต่การเตรียมการในทางภาพรวมยังไม่มี

รัฐบาลกระโจนเข้าใส่กระแสสำน้ำหลาก ที่บางระกำ ช่วงชิงความเข้มแข็งของชุมชน มาขยายผลสู่การสร้าง
ภาพลวงทางการเมืองครั้งที่หนึ่ง จนกระทั่ง บางระกำ ตกอยู่ในความระกำลำบาก นานร่วม 5 เดือนต่อมา

น้ำหลากจากสีสายทางเหนือ บวกกับสำน้ำป่าสัก โจมตีภาพกลางของประเทศไทย ในห้วงปลายเดือน
กันยายน และเริ่มเห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาลไทย น้ำถูกปล่อยให้ไหลมาตามยถากรรมของ
ประชาชนที่อยู่ใต้น้ำ

ต้นเดือนตุลาคม การสื่อสารกับศิลปินเอเชียโทเปีย เปลี่ยนจากการเมืองมาสู่ความหวังวิดก คนกรุงเทพฯ เริ่ม
รู้ตัวแล้วว่า น้ำมาแล้ว และจะมาท่วมกรุงเทพฯ

เราเริ่มปรึกษาหารือกัน ว่าถ้าสำน้ำท่วมสนามบิน เทศกาลเอเชียโทเปีย 13/2011 ก็ไม่มีทางจัดได้ แต่เราก้คิด
ว่า สนามบินที่เชียงใหม่ ภูเก็ท น่าจะใช้ได้อยู เราอาจจะมืทางเลือก เอเชียโทเปีย 13/2011 จะยื่นหยัดจัด
ต่อไป แม้สำน้ำท่วมกรุงเทพฯ ยืนยันไปกับเหล่าศิลปิน พร้อม ๆ กับ การชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ
สถานการณ์สำน้ำท่วมเป็นระยะๆ

จนกระทั่ง 5 พย. เมื่อเราได้รับความกรุณาจากหอศิลป์ กทม. ให้เราพิจารณาย้ายสถานที่จัดเอเซียโทเปีย
เพื่อความมั่นใจ และการเตรียมการ เอเซียโทเปีย จึงต้องย้ายออกจากพื้นที่ กรุงเทพฯ ไปรวมจัดที่เชียงใหม่

Sent: Saturday, November 05, 2011 5:48 PM

Subject: RE: Asiatopia 13 is on

Dear Asiatopia Colleagues,

**We decided to move ASIATOPIA 13/2011 to Chiangmai and extending the program in Chiangmai
from 25 Nov. - 4 Dec.....**

“เอเชียโทเปีย หนีน้าท่วมไปเชียงใหม่”

สองภณทาร์กซ์เอเชียโทเปีย 13 ร่วมกันต้อนรับศิลปิน
ในวันเสียงรับรองที่ร้านอาหารสุดแสน เชียงใหม่ 24 พย 2554

เนื่องจากงานเอเชียโทเปียเชียงใหม่ ได้มีการเตรียมการเอาไว้ ในต้นเดือนธันวาคม โดยได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายด้านวัฒนธรรมเชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ เอาไว้ล่วงหน้าแล้ว การที่จะยุบหรือย้ายเวลามาจัด รวมกับเวลาที่กรุงเทพฯ จะย้ายมา ก็เป็นไปได้ แต่ครั้งจะให้ส่วนที่ย้ายมาจากกรุงเทพฯ มาจัดร่วมกับเชียงใหม่ ก็ไม่สมควรเพราะศิลปิน ไม่สามารถเดินทางออกนอกไปได้ เราคิดว่า จะให้เป็นการผนวกรวมเข้ากับชั่วโมงเรียนของคณะวิจิตรศิลป์ ม.ช ก็เป็นไปได้ เอเชียโทเปีย ภาค กทม. จึงต้องจัดในพื้นที่ใหม่ คือ หอศิลปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาศัยห้องเรียนคณะมีเดียอาร์ตและการออกแบบ เป็นที่จัดกิจกรรม เวอร์คช็อป

ในคืนวันเสียงรับรองศิลปิน
วสันต์ สิทธิเขตต์, Zai Kunning และ Jacques van Poppel

Sara Letourneau กับ Jacques van Poppel

Jacques van Poppel

Ricard Martel, จักรกริช ฉิมมอก และ

กระบวนการ Tableau Vivant และ Street Action

ผลงาน **Tableau Vivant** ชื่อ **นางพระยาบวภ God of Water** เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษา ศิลปะไทย 10 คน (จาก ม. เชียงใหม่, ม. จุฬาลงกรณ์ฯ, ม. กรุงเทพฯ) กับ **Pascale Grau (Swiss)** โดย ผ่านกระบวนการเวิร์คช็อป 3 วัน ที่ทุกคนร่วมกันออกเสียงเลือกรูปภาพประทับใจ ที่ทุกคนนำมาพร้อม และ แลกเปลี่ยนถกเถียง กันถึงเนื้อหาและความลึกซึ้งของภาพ การแสดงนี้เป็นการทำ Tableau Vivant แสดง เลียนแบบภาพ จากภาพข้างล่างนี้ ? ที่มีสภาพเป็นเรื่องลึกลับ ชวนฉงน เกี่ยวพันกับความเชื่อ ตำนานของ

รูปนี้ถ่ายเมื่อ วันที่ 27 มิ.ย. 2516 เมื่อทหารอเมริกันที่ตั้งฐานทัพอยู่ในประเทศลาว จับปลาชนิดหนึ่ง ได้ในแม่น้ำโขง ชาวลาวเรียกกันว่า "นางพระยาบวภ" หรือนางพญานาค Queen of Nagas นั้นเองปลาตัวนี้วัดความยาวได้ประมาณ 7.80 เมตร

พระยาบวภในลำน้ำโขง ผวนกับความสงสัยในความมีอยู่จริง การถ่ายภาพนี้ มีฉากหลังที่หลากหลาย บางภาพเป็นฉากริมแม่น้ำ ภาพนี้เป็นเสมือนในค่ายทหารมีรั้วเหล็ก มีเรื่องเล่าตามหลังมาว่าทหารทุกคนที่ทานเนื้อปลานี้ ล้วนเสียชีวิตในการรบที่สมรภูมิในลาว แต่บ้างก็บอกว่ามีเพียงคนเดียวที่อยู่ในภาพนี้รอดชีวิตมาเล่าเรื่องราว ที่คนเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ท่านเองเดียวกันกับเรื่อง UFO

การแสดงใช้เวลา 45 นาที อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเวิร์คช็อป ที่ไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพ เพื่อป้องกันการเสียสมาธิและการหยุดชะงักของการมีส่วนร่วม นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับ ความเป็นมาและแนวคิดทฤษฎี ศิลปะแสดงสด สลับกับการฝึกหัดทางร่างกาย และการแสดงออกทางกาย การตีความกิริยาท่าทางต่าง ๆ และการทำจริงใน performance กับการacting ใน performing

Street Action เป็นกระบวนการทำงานในพื้นที่สาธารณะ ของ **Richard Martel (Quebec)** ที่ผู้เข้าร่วมจะได้ความรู้และการฝึกหัด เชิงจิตวิทยาชุมชน การแสดงชุดนี้ ผู้เข้าร่วมเวิร์คช็อป จะแต่งกายเป็นยูนิฟอร์มที่ทุกคนเลือกแล้วคิดว่า จะเป็นที่น่าสนใจได้ ในขณะที่เดียวกันก็แตกต่างออกไปจากผู้คนทั่วไป (เช่นการศึกษา จากภาพพระสงฆ์เดินเป็นแถว ทหารเดินแถว และกรรมกรเดินแถว ฯลฯ) ทุกคนใส่ หมวกไอ้โม่งคลุมหน้า เพื่อให้พ้นออกไปจากความเป็นตัวตนของแต่ละคน (จุดมุ่งหมายของการมียูนิฟอร์ม) รวมทั้งเป็นภาพที่ชวนให้คิดถึงการค้าการร้าย โจรปล้นเซเว่นฯ และทุกคนถือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ สถานการณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ในที่นี้ เราเลือกได้ ไม้ดันท้วม เนื่องจากสถานการณ์น้ำท่วม ที่ทำให้ส้วมเต็ม ฯลฯ

งานชุดนี้ ได้นำเทศกาลเอเชียโทเปียออกไปสู่ท้องถนน แต่ไม่ได้รับกวนการจราจร หรือกิจกรรมใด ๆ แต่ผู้คนล้วนแต่ชมด้วยความสงสัย แกมขบขัน และเมื่อได้รับการอธิบายจากอาสาสมัคร ก็จะมีเสียงบอกล้อ ๆ กันไปในท้องถนนว่า เป็นการแสดงของนักศึกษา มีสองสามครั้งที่มีผู้คนถาม ถึงการบริจาคช่วยน้ำท่วม ด้วยเข้าใจว่าเป็นการแสดงเพื่อหารายได้ช่วยน้ำท่วมกรุงเทพฯ

ผลงานแสดงสด

น้ำท่วม

วสันต์ สิทธิเขตต์ สะท้อนภาพธรรมชาติวิบัติทั่วโลก โดยใช้สัญลักษณ์ เรือโนอาห์ที่ผูกพันและธงนนานาชาติ เรียกร้องให้ผู้ชมมาช่วยกันสร้างเรือกระดาษ

แต่อาจจะเกิดจากการที่ศิลปินตั้งใจเกินไป จนเกิดเป็นจงใจ ที่จะเปิดการแสดงแรกด้วยเรื่องน้ำท่วม และภาวะโลกร้อน จึงทำให้งานเน้นไปที่เนื้อหามากจนทำให้รู้สึกเหมือนไม่ใช่ตัวตนของวสันต์เอง แต่ในผลงานชิ้นที่สอง ที่มีการเคลื่อนไหวที่รวดเร็วสนุกสนานและผู้ชมมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งเป็นแนวทางที่วสันต์ถนัด ก็ทำให้ความมีชีวิตชีวา ในผลงานของเขา กลับคืนมา โดยสร้างเนื้อหาใหม่ เป็นเรื่องการกักขังแพนด้า ที่เขาเห็นว่าเป็นเรื่องการทำร้ายสัตว์

จุมพล อภิสุข เล่าถึงเรื่องเปิดที่จมน้ำตายทั้งฟาร์ม เพราะถูกขังไว้ในกรง โดย บอกถึงชื่อของงานว่า Lose Duck Doesn't Drawn เปิดปล่อยให้จมน้ำ **จุมพล** พันชนเปิดไว้รอบตัว และปล่อยให้เป็นหางยาว คลานไป โดยมีกะละมังใส่น้ำที่ผูกติดกับขาเขา ลากะไปกับพื้นส่งเสียงดังน่าเสียวฟันตลอดเวลา

งานของเขา ปรับเปลี่ยนไปที่สวนสาธารณะ **จุมพล** ประกาศว่า เขาแสดงงานชุดนี้เพื่อคารวะต่อเพื่อนศิลปินอาวุโสชาวสวีต ที่เสียชีวิตลงเมื่อวานนี้ คือ **Norbert Klassen** **จุมพล** พันหัวปิดหน้าตาด้วยขนเปิด มีขามกะละมังที่มีน้ำเต็มไว้บนมือทั้งสองข้าง รอบ ๆ กะละมัง ปักเทียนไขจุดไฟสว่างจ้า เดินไปช้า ๆ บนถนนในสวนสาธารณะ เขาผสมผสานการทำงานที่มอบให้วิญญาณเปิดที่ถูกกักขัง กับเพื่อนศิลปินที่ถูกปลดปล่อยจากโรคมะเร็ง ด้วยความตาย

จุมพล สร้างงานด้วยการใช้ขนเปิด เป็นอุปกรณ์หลัก อีกสองครั้งหลังจากนี้ คือ ที่โคราช ที่เขาห่อหุ้มร่างกายด้วยขนเปิดกึ่งจากด้านหนึ่งของห้องไปสู่อีกด้าน หนึ่ง และกึ่งขึ้นไปตามชั้นอัฒจันทร์ (**ดูวิดีโอ**) และที่ลานหน้าหอศิลปวัฒนธรรม กทมฯ **จุมพล** ก็ใช้ขนเปิดเป็นอุปกรณ์สื่อสารของเขาเช่นกัน

พดุงศักดิ์ คชสำโรง เป็นศิลปินอีกคนหนึ่ง ที่ สะท้อนถึงภาวะน้ำท่วม และโลกร้อน ด้วยการใช้น้ำแก๊สพ่นไฟระเบิดโถแก้วที่บรรจุน้ำแข็งไว้ ให้น้ำไหลทะลักมาละลายสีที่ระบายสด ๆ บนกระดาษ ที่วางเป็นสะพานเชื่อมระหว่างโถแก้วน้ำแข็งบนโต๊ะกับพื้นราบ เป็นงานที่ง่าย ๆ แต่ให้ภาพที่ชวนระทึกได้ดีอีกชิ้นหนึ่ง

Moohye ศิลปินหญิงเกาหลี ที่บอกตรง ๆ ว่าไม่กล้าเปลือยในพื้นที่ ๆ เธอไม่รู้จัก งานที่ผ่านมาเธอทำทนายสังคม ด้วยการเปลือยร่างที่ชาวโพลนแต่ปกคลุมด้วยขนของผู้ชาย แต่ในเชียงใหม่ เธอกับต้องการแสดงให้เห็นถึงภาพมุมมอง ด้วยการให้ผู้ชมขึ้นไปอยู่บนหลังคาคอก ในขณะที่เธอใช้น้ำฉีดรด เรือกระดาษที่จัดวางเป็นวงกลม ขณะที่เธอเกลือกกลิ้งไปรอบ ๆ

แต่เมื่อเธอย้ายพื้นที่งานไปสู่สวนสาธารณะ เธอกลับต้องการประชันการนวดแบบเกาหลี กับกรนวดแบบไทย บริเวณซุ้มนวดของชาวบ้าน ในสวนสาธารณะ

จิตติมา ผลเสวก นั้น สะท้อนถึงกระแสข่าวการแตกตัวของเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ญี่ปุ่น กับความพยายามที่จะล้างให้ปลาสะอาดด้วยน้ำลายนักการเมือง เธอบอกว่าในประเทศไทย รัฐบาลพยายามสร้างความปลอดภัยและบริสุทธิ์ ของพลังงานนิวเคลียร์ เพื่อนำมาลดการใช้พลังงานน้ำมัน ที่จิตติมา เห็นว่าเราจะต้องจับดาตูดแนวโน้ม

ของกระแสนิวเคลียร์บริสุทธิ ที่ตอนนี้กำลังก่อสร้างที่เวียดนาม และพม่า ที่ส่วนหนึ่งก็จะนำมาป้อนอุตสาหกรรมในประเทศไทย

มงคล เปลี่ยนบางข้าง แม้ว่าจะไม่ได้แสดงตรงไปตรงมา ถึงเรื่องน้ำท่วม แต่งานของเขาแสดงถึงวิถีภัยแห่งมนุษยชาติ ที่เฝ้าทำลาย ความผสมกลมกลืนของธรรมชาติ เพื่อการดำรงตนด้วยความโลภโมโทสัน จนทำให้เกิดหายนะ

จักรกริช แต่งกายเป็น *Madam Her* แนะนำให้ผู้ชมหารีตปรุงอาหารจากถุ้งยังชีพ ในกรณีที่ถูกน้ำท่วมขังนาน เพราะอาหารที่ให้มากับถุ้งยังชีพ มีเพียงปลากระป๋อง บะหมี่สำเร็จรูป และข้าวสาร พร้อมน้ำตาล น้ำตาล ที่เป็นเครื่องปรุง การเล่าระหว่างการแสดงของเขา ได้ถูกนำพาโดยสถานการณ์ออกไปจากประเด็นน้ำท่วม สูการบริโภคนิยม พุดถึงความพิเศษของการทำอาหารของคนไทย ที่ผสมผสาน ปรุงแต่ง ได้อย่างสร้างสรรค์หลากหลาย ซึ่งทำให้เนื้อหาของงาน ที่เริ่มต้นเสมือนเสียดสีถุ้งยังชีพน้ำท่วม นั้นแปรเปลี่ยนไป งานจักรกริช ลื่นไหล อยู่ในเส้นที่เกือบจะเป็นการแสดง stand-up comedy แต่การเหยียบขอยุบนเส้นแบ่ง เป็นผลสำเร็จที่น่าสนใจมาก

ความสัมพันธ์หญิงชาย เพศสภาวะ

Perpetua Rodriguez (Chile) สร้างฝนดอกไม้ สามสีสีแดง ขาว น้ำเงิน เป็นนัยยะของธงชาติไทย และน้ำในขันเงิน ที่นิยมใช้ในงาน พิธีกรรม ที่ถูกเทาคณพลึกคว่าจมน้ำท่วมนองดอกไม้ฝน

แม้ว่า **Rodriguez** จะไม่ได้เป็นศิลปินที่มีผลงานเรียบง่ายเช่นนี้มาก่อน แต่ท่วงทำนองที่ธรรมดา เป็นธรรมชาติของเธอ ก็สื่อสารได้ชัดเจนถึงความรู้สึกของเธอต่อสภาพธรรมชาติที่ทำร้ายประเทศไทย ในยามนี้

แต่ในผลงานต่อมา ที่สวนบวกดาด เมื่อ **Rodriguez** เริ่มปรับตัวได้กับสภาพพื้นที่ ที่เธอเริ่มมันที่จะใช้ท่วงทำนองที่คุ้นเคย ในเนื้อหาที่เธอถนัด เลือดที่กรีดออกจากฝ่ามือเธอ หยาดลงบนเนื้อผลแอปเปิ้ล ประหนึ่งจะถามว่า อาตัม จะทานแอปเปิ้ลผลนี้ เพื่อล้างบาปไหม?

Rodriguez เดินทางไปร่วมงานที่โคราช ด้วย เนื่องจากการแสดงที่โคราชเป็นพื้นที่ในห้อง เธอจึงเลือกทำงานที่เธอถนัด ในเรื่องทำทนายจิตใจผู้ชาย ด้วยการผูกคอผู้ชายร่างใหญ่ (*อาสาสมัครจากผู้ชม*) และโยนผูกที่คอของเธอ หันหน้าเข้าหากัน ในขณะที่เธอถอดเสื้อผ้าออกจนเปลือย แล้วจูงผู้ชายให้เดินตามเธอไป (*ดูวิดีโอ*)

งานของ **Rodriguez** โดยรวมมักจะเป็นการตั้งคำถามเรื่องสถานะของผู้หญิง ทั้งในเชิงศาสนา สังคม การเมือง และในเชิงความสัมพันธ์กับผู้ชาย ซึ่งในสังคมตะวันตก กระแสเพศสภาวะ (Gender) ได้ขยายแนวการเคลื่อนไหวแก่ขบวนการสตรีและคนเพศต่าง ๆ ทำให้กระแสสังคมตั้งคำถามกับสังคมที่มีชายเป็นใหญ่มาช้านาน เต็มโตอย่างมาก

Verena Stenge-Andre Pagnes ที่สร้างผลงานคู่ ชายหญิง ที่แสดงถึงบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายหญิง อย่างชัดเจน เต็มไปด้วยความเปราะบาง รุนแรง ชัดแย้ง และสอดประสานไปด้วยกัน ด้วยท่วงทำนอง Dramatic Dance ที่เป็นพื้นฐานทางศิลปะของทั้งสอง อย่างไรก็ตาม ละครของ **Stenge** กับ **Pagnes** เป็นงานที่งดงามด้วยเทคนิคสูง การเคลื่อนไหว ท่วงท่าที่งามสง่า ไฟ ความร้อน ความเย็น กระฉกแตก ผสมผสานเป็นเนื้อหาที่สะท้อนภาพสังคมในด้านความสัมพันธ์หญิงชาย ได้เป็นอย่างดี

ภัทรี ฉิมนอก ที่นำเอาปัญหาทุกอย่าง ที่เธอรู้สึกได้ในสังคมไทย มาเขียนไว้ในโลกโป่งน้ำ ที่เธอบีบให้แตกกรดแต่หัวจรดเท้า แล้วเซ็นไหว้เสีย ด้วยหัวหมุ เป็นเนื้อหาที่สะท้อนออกมาได้อย่างสงบเสงี่ยม แต่สะใจลึก ๆ

นพวรรณ สิริเวชกุล เป็นศิลปินหญิงคนไทย ที่พยายามสร้างเนื้อหาที่สะท้อนคำถามถึงความเป็นหญิงไทย ที่ถูกเปรียบให้เป็นเหมือนดอกไม้ แต่ความเข้มแข็งของหญิงก็เปรียบเสมือนเส้นด้าย งาน

แสดงของนพวรรณ จะซ่อนเนื้อหาไว้ในการจัดวางวัสดุ ที่ทำให้ร่างกายเธอกลายเป็นเครื่องมือมากกว่าเป็นเนื้อหา แต่ในผลงานชิ้นต่อมาที่โคราช (ดูวิดีโอ) นพวรรณ ใช้วัสดุน้อยลง และเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่ได้เหมาะสม ที่ทำให้เนื้อหาแสดงออกได้ชัดเจนขึ้น

Francis O'Shaunnessey and Sara Letourneau (Quebec) แม้ว่าจะไม่ชัดเจนกับการแสดงถึงสถานะและบทบาทคู่ของหญิงชาย แต่ทั้งคู่ก็เป็นคนต่างเพศ ที่พยายามประสานการเคลื่อนไหว วัสดุ อุปกรณ์ การร่วมกัน และการขัดแย้งกัน ด้วยท่าที่เรียบง่าย และบางครั้งก็เป็นการตอบโต้กับสถานการณ์แบบจับพล้น

บริโภคนิยม อำนาจนิยม

บริโภคนิยม ชาตินิยมในอาหารการกิน เป็นการแสดงแบบตลกร้าย ที่ **จักรกริช ฉิมนอก** และ **Mok Chiuyu (Hong Kong)** แสดงสอดประสานกันได้ราวกับนัดกัน งานทั้งคู่เสียดสีทฤษฎีศิลปะแสดงสด เสียดสีความงาม ความเหมาะสม และความเห็นแก่กิน เต็มไปด้วยการบรรยาย และบทสนทนาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ กับผู้ชม

Mok Chiuyu เสิร์ฟ ชาจีน และขนมผิง ที่ใช้กินกับน้ำชา ของคนจีน เพื่อจะเชื่อมร้อยกับ การกินอาหารจีนในการปรุงแบบไทย ที่มีรสจัดเกินไป และมีสีส้ม เกินไป สุดท้าย Madam Her ก็มาร่วมสังสรรค์เสวนา กับ Mok จนประหนึ่งทั้งคู่วางแผนไว้ล่วงหน้า

บุญสง รอดทับ ศิลปินรุ่นใหม่ สร้างประติมากรรมเหล็กรูปท้อปบุททหาร และใช้มาเป็นอุปกรณ์หลักในการแสดงชิ้นแรกของเขา ที่น่าประทับใจ ในขณะที่งานอีกชิ้นหนึ่ง ที่สวนสาธารณะ เขาแสดงในเนื้อหาการเสียดสีทฤษฎี ที่ในอีกทางหนึ่งก็เกี่ยวพันโยงใยกับการถูกทอดทิ้งให้เชื่อและรอคอยด้วยความหวัง งานที่น่าสนใจของเขาอีก

ชั้นหนึ่ง ที่โคราช (เขาได้รับเชิญให้ไปร่วมงานที่โคราชด้วย) ที่เป็น
ดอกบัวเลือด เป็นงานมินิมัล ที่รุนแรงและวิพากษ์อำนาจกับความ
ไพศาล เปลี่ยนบางข้าง สร้างผลงานที่น่าประทับใจ เต็มไปด้วย
ความเคลื่อนไหวต่อเนื่อง มีจังหวะจะโคน ที่สมดลย์ งดงาม ที่โคราช
เขามอบงานชิ้นนี้ให้กับ ศิลปินแสดงสดผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งที่เพิ่งจาก
ไปเมื่อวันแรกของเทศกาลเอเชียโทเปียครั้งนี้ คือ *Norbert Klassen*

ผลงานอีกสองชิ้นของ **ไพศาล** ที่เชียงใหม่ เป็นการผสมผสานถ้อยคำ
พรุสวาท และความลึกลับอำมหิต เห็นแต่ได้ ของผู้คนในสังคมไทย ที่
ขัดแย้งกับภาพความอ่อนช้อย งดงาม

สมิตชัย เลิศอนันต์ หนึ่งในสามศิลปินรุ่นใหม่ ที่พยายามเสนอ
ปัญหาของยุคสมัย คือเรื่องการควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ด้วยประเพณี
ระเบียบ และศีลธรรม แต่เขาก็มีงานอีกชิ้นหนึ่ง ที่เรือโพนรูป
อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ที่พายไม่ถึงฝั่ง และล่มกลางสระใน
สวนสาธารณะ เป็นมุมมองของคนรุ่นใหม่ ง่าย ๆ ตรงไปตรงมา

สุทธิกันธ์ โอ เดชะดีลก ศิลปินรุ่นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแผ่นดินไหว
และการสูญเสียศรัทธา ความแปลกใหม่ของสุทธิกันธ์ คือ
กระบวนการที่วางแผนเนิ่นนาน ด้วยการสร้างชิ้นงานเซรามิกเพื่อใช้
เป็นวัสดุในการแสดง และมักจะถูกทำลายไปในขั้นตอนสุดท้าย

งานกลุ่มสามคน ของ **จิตติมา ผลเสวก,**
ภัทรี ฉิมนอก และจักรกริช ฉิมนอก
แสดงที่สวนสาธารณะ เป็นความพยายาม

ใหม่ ที่จะนำเอาประสบการณ์ของแต่ละคน มาสู่เวทีและเวลาเดียวกัน
งานทั้งสาม ถูกนำมาสู่กันในพื้นที่ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ความ
น่าสนใจของงานชิ้นนี้ อยู่ที่ความพยายามประสานให้เกิดเอกภาพ ที่
ยังคงมีเหลือม ๆ กันอยู่บ้าง แต่เป็นการเริ่มต้นการทดลองที่ดีทีเดียว

ปรัชญา ความคิด ชีวิต

Jacques van Poppel ศิลปินนอกระบบ ที่พยายามทำลายความเป็นศิลปะที่อยู่ในการแสดงสดของเขา เป็นนักเล่าเรื่อง แบบตลกร้าย ประกอบวิดีโอ เพลง และวีสดประกอบการเล่าเรื่อง ที่ทำให้ผู้ชม เซอร์ไพรส์ ได้เสมอ เรื่องที่เขาเล่า จะเกี่ยวกับความคิดของเขา ต่อศิลปะ และการล้อผลงานดี ๆ เขาพยายามบอกว่า การแสดงสด ทำให้เขาสามารถดื่ม และสูบบุหรี่บนเวที หรือกระทั่งในพิพิธภัณฑ์ ได้

Jacques ล้อเล่นกับทีมงาน นักศึกษา และการทำให้ผู้ช่วยแปลสดให้เขางง และแปลผิด เป็นการปะตอ ภาพและเรื่องราว ที่ดูเหมือนไร้สาระ แต่ก็เต็มไปด้วยการเสียดสีทุนนิยม สถาบันการเงิน และการตรวจคนเข้าเมือง

เขาเล่าว่า ในความคิดของเขา ศิลปะควรจะเป็นเรื่องตลกขบขัน แต่ไม่แพ้ฝัน

Pascale Grau มีผลงานเดี่ยวแถมให้ชั้นหนึ่ง ที่สวนสาธารณะ เธอแต่งกายด้วยชุด Night Dress ใส่วิกผมยาวคลุมหน้า เหมือนคนเดินหันหลัง และร้องเพลงรัก หวานซึ้ง 3 เพลง ต่อเนื่องกัน

การทำงานแบบนี้ของ **Grau** เป็นเนื้อแท้ของเธอ ที่พยายามลดช่องว่าง ระหว่างชีวิต ความเป็นอยู่ร่วมกัน กับศิลปะ

เธอเชื่อว่า ศิลปะแสดงสด คือสิ่งที่ทำให้เราใกล้ชิดกับชีวิต และการดำรงตนอยู่ในสังคม เป็นศิลปะที่ปะปนอยู่ในการดำเนินชีวิตตามปกติ ที่ไม่ต้องซื้อหา หรือเก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัว

เรายังจะต้องก้าวเดินให้มั่นคงต่อไป

เอเชียโทเบีย ได้สร้างอะไรไว้บ้าง และได้เก็บเกี่ยวผลพวงที่สร้างไว้อย่างไร

1. การสื่อสารกับ แฟนเอเชียโทเบีย ในเฟซบุ๊ก ทำให้ทราบว่า มีผู้คนติดตามการเคลื่อนไหวของ เอเชียโทเบีย ในฐานะผู้ชม และนักศึกษา มากกว่า 200 คนในครั้งนี้ หลายคนคิดหวังที่เอเชียโทเบีย ต้องหนีเข้าไปเชียงใหม่ แต่มีผู้ชม มากกว่า 10 คนที่เดินทางขึ้นไปเชียงใหม่ เพื่อชมเอเชียโทเบีย และ 5 คนเดินทางกรุงเทพ ไปโคราช เสาะหาชมเอเชียโทเบีย ผู้ชมเหล่านี้ บอกว่าได้ติดตามเอเชียโทเบียมาตั้งแต่ปี 2551 ที่หอศิลป์กรุงเทพฯ
2. ความสนใจใคร่เรียนรู้ ของนักศึกษา จาก กทม. 3 คน เดินทางขึ้นไปเชียงใหม่ เพื่อเข้าร่วมเวิร์คช็อป Tableau Vivant และได้อยู่ร่วมงาน ตลอดเวลา 2 สัปดาห์ที่เชียงใหม่ นับว่าเป็นสิ่งที่ให้กำลังใจแก่ผู้จัดมาก นอกจากการมีศิลปินรุ่นใหม่ 3 คน มาขอที่จะร่วมแสดง ในฐานะศิลปินรุ่นเยาว์ และได้มีความกระตือรือร้นที่จะขอความเห็นจากศิลปินอาวุโสกว่า ซึ่งทำให้เห็นถึงความสนใจ และการเติบโตของ ศิลปแสดงสดในประเทศไทย
คณะผู้จัดงานเอเชียโทเบีย เห็นว่าการทำเวิร์คช็อป สอนวิชาการแสดงสด แก่คนรุ่นใหม่ รวมถึงนักศึกษา ณ เวลานี้ได้รับสนใจมากขึ้น และเป็นการขยายการเรียนรู้การแสดงสดได้อย่างมีพื้นฐาน อย่างแท้จริง
3. การบรรจุเป็นบทเรียนในสถาบันการศึกษา ทำให้เทศกาลศิลปะเป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนมาก นักศึกษาศิลปะจำนวนหนึ่ง ถือสมุดบันทึก มาจดบันทึกสิ่งที่เห็นในการแสดงประหนึ่ง การฟังเล็คเชอร์ “ทำรายงานส่งครู ค่ะ” นักศึกษา ม.เทคโนโลยี เชียงใหม่คนหนึ่งบอก
4. การสนับสนุนจากเครือข่ายศิลปินวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชียงใหม่ ที่ได้เห็นความร่วมมืออย่างชัดเจน ของเครือข่าย โขะโฮ๊ะ ที่เป็นการรวมกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ในพื้นที่เชียงใหม่เข้าด้วยกัน เพื่อ ร่วมมือและเอาแรงกัน
นอกจากนี้ การสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชน ก็ค่อย ๆ เกิดขึ้น เห็นชัดเจนที่โคราช ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชนล้วน โรงแรม ร้านอาหาร และห้างสรรพสินค้า เครือข่ายศิลปินในโคราช และรายการโทรทัศน์ท้องถิ่น
ที่เชียงใหม่ คาดว่าในปีต่อไป จะสามารถจัดงานได้เอง โดยสามารถจ่ายค่าตอบแทนศิลปินด้วย
5. ทางด้านการแสดง ศิลปินไทยโดยเฉพาะในกลุ่มผู้จัดเทศกาล มีการพัฒนามากขึ้น ทั้งนี้เพราะการสั่งสมประสบการณ์ ได้เดินทางไปแสดงในเวทีนานาชาติประเทศต่างๆ มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนพบปะกับกลุ่มศิลปินแสดงสดในภูมิภาคเอเชียมากขึ้น อย่างเช่น ในปี 2554 ศิลปินแสดงสดไทย 7 คน ในกลุ่มเอเชียโทเบีย ได้เดินทางไปแสดงต่างประเทศ คนละหลายครั้ง ที่มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลี ญี่ปุ่น สวิสเซอร์แลนด์ พม่า จีน อินเดีย และได้มีการจัดการแสดงนานาชาติขึ้นในประเทศไทย 3 ครั้ง นอกเอเชียโทเบีย